

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gării №. 25

Abonamentul Leu 10 pe an

Relativ la alegere

Mai sunt 15 zile până la alegere — noi scriem materia Joia pentru Duminică, ziarul tipărindu-se la Galați — și nu putem avea satisfacția unea a da lista celor ce se ofer să fie viitorul edit al Constanței, pe nouă period de 4 ani viitori.

Candidații de primar, niciunul cartier se cunoște deja, d-nit M. Coicu și Eust. Schina, nu își au închegat încă liste, nici își au alcătuit programele de imbu�ătățiri, în lăuntrul cărora s-ar angaja să lucreze; astfel că alegatorii serioși sunt într-o regretabilă necunoștință de ceea ce e de făcut, măcar spre a-și descărca conștiințele de greaua înădorire ce au.

Era un timp, nu tocată departat, când la asemenea ocazii se faceau întâlniri de confuzaire intimă și discuție publică, contradictorie, a multiplelor trebuințe ale orașului, a diferențelor lucrări efectuate sau de efectuat, despre care se faceau sărbi de seamă pentru luminarea publicului, se întocmeau manifeste cu diterite angajamente și se înființau ziare pentru propagarea ideilor ce se profesau în privința gospodării comunale; era o mișcare mai mult sau mai puțin vină, după gradul de impresionabilitate a celor ce credeau că trebuie să făgăduiască și a celor ce primeau aceste făgăduințe, cu un cuvânt: se simțea un interes pentru interesele obștești.

Dar, politicianismul odios al unor conducători ai acestor mișcări a distrus întrigă acest nobil sentiment în populația ca și fețoarelnică a Dobrogei. S-a stîns flacără entuziasmată a civismului antic, dus până la mari sacriții, de unitatea în veci regretatul John Macry, grătie șarlatanismului politic al unuia din corifeii acelor frumosă zile. Apatia ce a cuprins acum pe toti bunit dobrot-

geni, este opera unor asemenea șarlatani, care nu faptuiau o iotă din făgăduințele cu care au mesteșugit să incaljească până la aprindere pasiunea cetățenilor pentru interesele generale, pentru cei ce pretindea să conducă pe acele ale comunei noastre.

— *Aleagă-se cine o fi:* acesta e răspunsul de pretutindenea al cetățenilor, — și au dreptate. La ce să se mai înhamne ei la o povara ce să dovedită fi, pentru deosebit, menită a face numai deliciile său bogăția cuturui, pe când ei nu se pot alege, din totă responsabilitatea ce au, de căt, în cel mai bun cas, cu un ponoș pentru delegații lor din consiliu, — pe care aceștia să-l poarte toata viață? — Esperiența de până acum a fost, pentru mulți fruntași de altă dată at orașelor Dobrogei, chiar mai aspră, după cum s-a văzut casuri adesea regretabile, mai cu seamă în capitala județului vecin.

Conducerea afacerilor publice se fapătuesc numai de elementul deprins cu așeđamintele instituțiunilor țerei, de elementul domnitor; e natural dar că și respunderea întreagă să revie acestui element Românilor. Nu s-ar mai întâmpla ceea ce să întămplă, numai pomenim de câte ori și în care anume imprejurări, ca Primarul, său un alt funcționar, să dică: D-voastre ați votat, ați facut cutare greșală, cutare călcare de lege, prin urmare D-voastre sunteți respunzători de cutari pagube, pe când bieții consilierii abia puteau înțelege despre ce era vorba.

Credem că a venit să lasăm amăgirile de noi înșine la o parte.

Orașenii n'au de căt un unic interes la comună: acela de a fi oameni de treabă, bine-vîtori și devotați intereseelor obștești, cel ce se vor pune în capul administrației comunale. Acest interes trebuie să-l aibă și administrația de Stat; și de aceea, am să mai in-

țintă, e nevoie de o împreună-ințelegere, care nu poate fi făcută cu folos pentru comună, de căt de către oameni care și pot comunica unii altora ideile. Acestea administrații aparțin dar rolul principal, de a alege, printre persoanele ce-i vor fi indicate, pe acel cu care e predestinată a duce interesele comunale, după cum îl aparține și rolul cel din urmă: numirea administratorilor comunali.

Regulat ar fi ca comuna să fie condusă numai de aleșii ei, iar nu de acest număr de guvern numat pentru control, căci banii și viitorul orașului sunt în joc, iar nu cel al guvernului. A se ține o alta teorie, este a ne înșela pe noi înșine, este a restălmaci legea Dobrogei într-un sens pe care legiuitorul nu îl a dat.

Pe căt e posibil, fie-care naționalitate său confesiune, din acele recunoscute, să își aibă reprezentanți ei în consiliul comunal, în sensul art. 53 din legea organică a Dobrogei, după care „prefectul poate, în comunele cu populații mixte, să fixeze numărul de consilieri ce fie-care confesiune său naționalitate are a alege”; iar dintre acești guvernul să numească pe administratori.

Pentru direcția politica și bunul mers al gospodării comunale. Statul e destul de garantat prin resvera ce își-a creat prin lege de a numi direct 3 membri în consiliul comunal, o treime din numerul lor total, și pe Primarul comunei și ajutorul său, deosebit de controlul ce e chemat a exercita în virtutea legii constitutive a comunelor.

Capul județului, eventual cel al plășilor, să indemnă pe alegatorii fruntași independenți, să se sfatuiască între sine și să le desemneze persoanele care ar trebui să figureze printre candidații viitoarei gospodării comunale, dacă împreună nu urmăresc de căt binele co-

mun. Aceasta este cauza care în lipsă de alte criterii, poate conduce la bun sfârșit opera constituirei unei gospodării trainice și sănătoase.

Şeful județului nu poate întâmpina într-o astfel de modă absolut nici o dificultate, dacă nu are cum-va idei preconcepții spre alt finit, ci doar o administrație parintească și cinstită, rezultanta a unor chibzuiuri înțelepte și neinfluențate după cum ne siliștăm a accentua, de considerații străine de bunul mers al gospodăriei comunale.

Procedându-se astfel, populația ar fi ferita și de amagirile speculanților de voturi, și de imbierile unor candidați adeseori nescrupuloși în alegerea mijloacelor de luptă și invingere; și ar constitui o adeverată gospodarie comunala, cu elementele necesare de lucru și cu cele mai prețioase de control, ce s'a dovedit așa de necesar, în toată practica locurilor de pana acum.

INFORMATIUNI

D. I. Brăteanu, ministrul lucrărilor publice însoțit de d-nit inginer Almănișteanu și Novara, au ajuns la 9 ale lunii curente, orele 6 dimineață, cu un tren special, în gara Constanța, de unde au pornit cu d-nit inginer Gheorghiu, Răileanu și Teodorescu, pe traseul nouă linii ferate proiectate spre Tulcea. La amiajăt au ajuns la Cogelac, unde au luat dejunul pregătit de d-l antreprenor al hotelului Terasă din Constanța. După dejun d-l ministru a vizitat o casă a unui locuitor român și alta al unui german, remâneând foarte satisfăcut de aceste vizite și primirea strălucită ce i s'a facut în localitate. De aci d-l ministrul a plecat tot spre traseul proiectat spre Babadag, unde a rămas peste noapte. A doua-dăi a plecat spre Macin, de unde a trecut Dunarea la Brăila.

* * *

Intr-o din serile trecute au ars toate telefoanele instalate pe la autoritațile din Constanța. Aprinderea lor a provenit de la o sârmă a luminielor electrice situată deasupra firelor telefonice. Erau orele 10. Grație acestei imprejurări, nu era nimenea la telefoane în acel timp; nu s'a întâmplat nici un alt accident.

Paguba causată, pe care va avea o suferi Societatea Germană „Union” se urcă la 3000 de lei.

* * *

In anii din urmă s'a făcut o sumă

de biserici în județul Constanța. În numărul viitor vom da numirea comunelor și a bisericilor făcute, precum și numele celor ce au contribuit mult cu săma la făcerea lor.

D-nul Gheorghe Sasu din Carabacea a daruit bisericet din acel sat un elopot în valoare de 660 lei, comandat, ca inscripția pe numele donatorului, la o turnatorie din București, a cărei firmă ne scăpa, dar care e foarte laudată de locuitorii acelui sat.

Faptul amicului nostru, d-l Gh. Sasu e vrednic de toată lauda și mulțumirea ce locuitorii cart ne-an adus această știre, ne roagă să-i exprimăm în numele sătenilor creștini din acel sat.

Regulamentul de construcții și alinierei al comunei Constanța e trimis de astă primă-vară la aprobarea ministerială. Se apropie anul și nici un rezultat. Nu-i da nimenea nici un zor, sau treburile merg așa greu în ministerul de interne?

D-nul O. D. Iorgulescu, a fost numit administrator financiar al județului Constanța în locul d-lui Stavri Dimitrescu și d-l Simionescu în postul de șef de secție la casierie în locul d-lui G. Ionescu.

Comuna Constanța e condamnată să platească sumă de 900 lei proprietarului farmacist din piață Independenței, d-lui dr. Cecilianopulo, pe când acea sumă a fost plătită odată d-lui farmacist Blându. Ar fi neapărat necesar să se chemă la respundere cel ce a facut plata în mâna necompetente: cine nu deschide ochii, trebuie să deschidă punga.

Eforia școalelor din Brașov a hotărât să intenteze Statului român un proces pentru renta ce trebuie să servească a celor școale, în baza a 26 hrisoave domnești, prin care li s'a daruit mai multe moșii ce au posedat în țară și care au fost secularizate odată cu bunurile mănăstirești.

Socialistul Burlacoff din Tulcea a fost condamnat de Curtea cu juriu din București la o lună închisoare și 100 lei amendă, pentru că a calomniat prin ziarul „Lumea Nouă” pe șeful Poliției din Tulcea, d-l Gr. Cernea.

Dirigintele oficialului poștal din Constanța, d-l Grădișteanu și amplioiatul manipulator d-l V. Ghîțescu, judecați de consiliul de disciplină al Direcției

Postelor și Telegrafelor din București, au fost condamnați la suspendare pe câte 15 săpt., la permisă, primul în Brăila și secundul la Galați, și solidaricește, la înălțarea celor 7800 lei, ce s'a gasit lipsă la numerătoarea celor 460.000 lei furăți de odiașul Ghîțescu Constantin, descoperit cu banii la Tulcea.

In țară, lupta pentru alegerile comunale este așa de aprigă cum poate n'a fost niciodată. Duminica trecută s'a ținut două mari și importante întruniri publice, una a guvernamentalilor la Iași, unde au luat parte delegați din mai toate județele țării, unde a vorbit d-l Prim-ministru D. Sturdza și alte căpăteni guvernamentale și alta la Craiova, a conservatorilor, unde au vorbit d-nii L. Catargiu, Maiorescu, Tache Ionescu, C. C. Arion și alții.

Intr-un spital din Viena, unde se faceau experiențe științifice cu microbiti ciumei din Indii, s'a îmbolnavit de ciumă un servitor și doctorul, care faceau experiențele, care au și murit. Trei servitoare care au căutat pe bolnavi să îi îmbolnăvească asemenea, dintre care una trage de moarte. S'a luat asemenea măsuri dică diareele, că e imposibil ca acest năpraznic flagel să se poată întinde. Consiliul nostru sanitar din București a ținut până acum două ședințe în care s'a ocupat cu luarea măsurilor preventive, ca țara să fie ferită de molimă, în casă de a se întinde în Viena, cu care noi avem destule afaceri.

Electorale. D-l M. Koiciu, candidat de primar a primit până astăzi 3 scriitori de renunțare la candidatura din partea acestor care voia să se alăture; de altminterile vor mai fi, la căci nu făgăduiesc să-și păstreze în ultimul moment? Așa dar mai rămâne un singur candidat dintre cei cunoscuți până acum, d-l Schina actualul primar, agreatul guvernului.

Ocoalele circumscriptiei a 9-a din inspectoratul 3-a silvică au fost astfel modificate:

Ocolul silvic Constanța, cu reședința în Constanța, se compune din moșile și pădurile Statului din comunele: Caraș-Vara, Cara-murat, Carol I, Ciceraci, Constanța, Gargalac, Hasancea, Murfatlar, Omurcea, Palaz, Pazarlie și Techirghiol.

CONSTANȚA

Ocolul silvic Cernavoda (plasa Medgidia) cu reședință în Cernavoda, se compune din moșii și pădurile statului din comunele: Alacapă, Biul-Biul, Carabac, Caratai, Cernavoda, Cocargea, Cochirleu, Enigea, Mahmut-Cuius, Medgidia, Sasova, Seimeni, Tașpunar, Tortoman și Chioseler.

Ocolul silvic Mangalia, cu reședință în Mangalia, se compune din moșii și pădurile statului din comunele: Agemler, Azaplar, Cara-Omer, Cavaclar, Cazil-Murat, Chiragi, Edilchiot, Engbez, Ghelengic, Mangalia, Musurat, Osmancea, Osman-Facă, Sarighiol, Tatlageac, Topraisor, Tuzla și Copadin.

Ocolul silvic Ostrov, cu reședință în Ostrov, se compune din moșii și pădurile Statului din comunele: Almalan, Bugeac, Carvan, Canliea, Lipnița, Oltinya, Esechior, Gărlița, Ostrov, și Satu Nou.

Ocolul silvic Hărșova, cu reședință în Hărșova, se compune din moșii și pădurile Statului din comunele: Calfa, Ciobanu, Daent, Gârlieciu, Ghizdarești, Hărșova, Saraiu, Șiriu, Topolog, Urumbet și Topal.

Ocolul silvic Parachioi, cu reședință în Enișenlia, se compune din moșii și pădurile Statului din comunele: Baram-Dede, Hairamchiot, Asarlac, Enișenlia, Cuzgan, Dobromir, Caranlac, Ghinvegea, Parachioi, Regep-cuis, Aliaman, Mărlean și Beilic.

* * *

Lucrările de construcție ale nouului arest preventiv din Constanța vor începe la primăvara.

Devisul se ridică la suma de 150.000 de lei.

* * *

In portul Cernavoda fiind nevoie de o șosea de acces care să lege platforma ferată de la Dunăre cu orașul, ministerul lucrarilor publice a luat dispoziția sa se construiască această șosea.

* * *

Următoarele copile Dobrogene au fost admise în secția primară și profesională a asilului „Elena Doamna”:

Aurelia Stefanescu, Cornelia Mihailescu, Ana Delighiot, Lucreția Ionescu, Maria Codromos, Justina Boeriu, Frușina Turbure, Elena Caranicola, Anastasia Buzdugan, Maria Romau.

* * *

Judecătoria de pace din Constanța, în baza unei jurisprudențe stabilite de tribunalul local, a respins acțiunea de desdaunare, intentate S. M. R. de către

mai mulți încărători, care au avut pierdere cu ocazia naufragiului lui Meteor.

Aceasta jurisprudență prevede că „un armator nu poate fi făcut răspundător în casă de naufragiu”.

* * *

Să creat o medalie pentru încurajarea serviciilor aduse învățământului primar și educației populare.

Vor primi această medalie atât membrul meritost din corpul didactic, cât și autorul și donatorul.

* * *

Qilele acestea va începe să funcționeze noua sucursală a Băncii Naționale înființată la Tulcea.

* * *

In qilele de la 23 Septembrie până la 28 ale aceleiași luni, a fost deschisă la ministerul domeniilor o expoziție de fructe și struguri, produsele pepenierilor serviciului viticol. Felicităm cu căldură pe inițiatorul acelei expoziții pentru silințele ce pun de a se lași în țară instituția expozițiilor, atât de folosoare pentru progresul economic al țării.

* * *

După informațiunile ce avem, se va începe negreșit construcția palatului administrativ al Constanței, în primă-vară viitoare. Cele multe primă-veri înainte!

* * *

Pe lângă d-nit Eustațiu Schina, inginerul Terușan, Grigore Cerchez, Elie Radu, mai fac parte din comisia de înfrumusețare d-nit inginer Gh. Duca, directorul lucrărilor portului Constanța și V. Simu, inginer șef al comunei, sub președinția d-lui Luca Ionescu, prefectul județului.

* * *

D-l Radu Blagu, econom de vite din Caramorat, plasa Constanța, a vindut qilele acestei oispance următorilor crescători din țară: d-lui Vasile Lascăr fost ministru de interne, 120 bucăți; școala veterinară 30; d-lor General Berendet 20 și colonel Pontbriant 10. Felicitările noastre cele mai sincere d-nului Radu Bleagu, că prin abnegația d-sale face să crească valoarea oilor dobrogene și să se răspândească în restul țării, ceea ce va fi un bine nespus pentru țara.

* * *

Abonatul care ne roagă să întrebăm bioul Camerei de Comerț pentru ce nu publică în Buletinul camerei și politice protestate la tribunalul Constanța, respondem că d-l Președinte a

făcut deja cunoscute observațiile secretarului și că această publicație va avea loc căt de curând.

* * *

Astă-dată s'a lipit pe zidurile orașului o nouă convocare a alegătorilor, revocându-se cea cu No. 5896, prin care alegătorii erau invitați să alegă 6 din consiliul la palatul comunal. După noua dispoziție luată de d-l prefect, alegătorii Constanței urmează să voteze în două locuri; alegătorii de origine română și greacă vor alege patru consiliari, în palatul comunal, iar celălăți alegători de origine turcă, bulgară, armeană, izraelită și altele, doi consiliari la școala „Prințul Ferdinand”.

Majoritatea absolută a alegătorilor, pe anul curent, fiind români, s'a făcut acestora mare nedreptate, față de procedurile de până acum.

Vom vorbi mai mult cu altă ocazie.

Achil Constantinescu

Medic veterinar al orașului Constanța, fost timp de mai mulți ani șef de serviciu la școala superioară de medicina veterinară din București.

Are onoare a încreștinat pe d-nit proprietari, crescători de vite că se oferă să îngrijesc animalelor bolnave, de orice specie, precum și a practica diferite operații ca: castrării la armăsari, porci, scroafe și orice altă operație de trebuință.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că în orașul Mangalia din județul Constanța, s-au organizat o loterie, ale cărei proiecte s'a aprobat de d-l Ministrul de Interne cu ordinul No. 14.141 din 98, pentru facerea unei noi biserică, în oraș, în valoare de 150.000 lei, iar biletele a un leu fiecare, s'au tipărit pentru a fi vândute.

Sunt una sau două-deci și sease de căsături, în valoare de 25.000 lei, specificate anumite pe biletele de loterie.

Loteria se va trage în termenul prevăzut de lege, în orașul Constanța, sub președinția d-lui Prefect al județului.

Președintele Comitetului H. Bădulescu.

ANUNCIU

Sub semnatul Johan Kossbacher, constructor de mori de măcinat, de aburi sau pe apă, aduce la cunoștință celor ce vor avea nevoie de asemenea construcție, că mă însarcinez cu asemenea lucrări, ori unde în Dobrogea.

Ori cine ar vrea să se încredințeze de modul execuției și soliditatea lucrărilor, se poate adresa la d-l Inginer Dimitrie Zossima la comuna Palaz, unde am construit o fabrică de făină de lucă, pe moșia d-lui Duca; asemenea la d-l D. M. Bragadiru din București, a cărui fabrică din comuna Bragadir, asemenea am construit o sub-semnatul.

Doritorul de a întreprinde o asemenea lucrare se poate adresa la adresa mea hotelul Tulcea, strada Carol, în Constanța.

Cu stima Johan Kossbacher.

